

Kui Haljalas SÜTTIS VALGUS

E. Vaiksoo

Selle väikese episoodi Virumaa kommunistlike noorte ja noorte elust Varangu elektrijaama ehitusel pühendan Rakvere Internaatkooli 1961. aasta lennu abiturientidele. Loodan, et olen sellega rahuldanud ühe osa nende soovist, millele nad pöördusid kollektiivselt minu kui tolleaegse ELKNU Virumaa Komitee töötaja poole.

Elmar VAIKSOO,
ELKNU Virumaa Komitee
tööaja aastatel
1945—1948

Saateks

Nüüd, millal NLKP XXII kongress andis kindla suuna meie edasilükkumiseks kommunismile, millal me iga päev tunneme kiireneva elurütmi, millal masinaehitaja, teadlane, traktorist ja õpetaja, iga nõukogude inimene annab oma tööga parima kommunismi heaks, noored aga otsivad uusi võimalusi tööviljakuse suurendamiseks, paistavad võib-olla Virumaa kommunistlike noorte ja noorte sõjajärgsete aastate töö ja tegevus tänasega võrreldes isegi tühised.

Siiski see ei ole nii.

Kas ei ole tänaseid kommunistlike noori innustanud patriootlike tegudele nende eelkäijad, kes juuba ammu kannavad endaga kaasas parteipiletit? Kindlasti on need toredad traditsioonid kandunud edasi põlvest põlve, isadelt poega-

dele. Ja kui me täna mõtleme neile kommunistlikele noortele, kes kaugele uudismaadel alistavad stepiavarusi, töötavad «Punase Kunda» või Balti Soojuselektrijaama komsomoli lookehitusel, siis ei tohi me unustada ka neid kommunistlike noori, kes sõjajärgsete aastate rasketes tingimustes vastasid partei üleskutsele ning tulid vabatahtlikult kirka, tabida ja kangiga Varangule, et ehitada Selja jõe elektrijaam.

Oma võimsuselt ei saa Varangu 61 kW-list elektrijaama Balti hiiglasega. muidugi võrreldagi, kuid kommunistlike noorte entusiasm ja ennastsalgav töö kodumaa hüvanguks on sama, näidates, et Kommunistlik Noorsooühing oli, on ja jääb ka edaspidi Kommunistliku Partei kõige lähemaks abiliseks.

Andku andeks need kommunistlikud noored ja noored, kes Varangu elektrijaama ehitusel näitasid üles töösangarlust, kuid keda ma käesolevas jutustuses esile ei too.

Nimetatud ajast on möödunud neliteist töerohket aastat. Seepärast ei ole kõigi tublide töömeeste nimed enam meeleski. Ja kas too ongi niivõrd tähtis kui see fakt ise, et esimesed Haljala vallas loodud kolhoosid said elektrienergiat kommunistlike noorte kaasabil ehitatud kohalikust elektrijaamast. Sellisel elektrijaamal aga oli neil aastail väga suur tähtsus.

Veel tahaksin nii palju juurde lisada, et käesolev jutustus ei pretendeeri ilukirjanduslikule teosele, vaid see on olukirjeldus tegelikku-

sest, mille olen kirja pannud oma mälestuste, kaastöötajate jutustuste ja ajaleheartiklite alusel.

Ebatavaline argipäev

Nädala sees valitses ELKNU Virumaa Komitees vaikus. Igaks juhaks olid siin harilikult kohal vaid üks sekretäridest, arvestussektori juhataja Hilja Lae (Madisson), kes korrastas eemisel büroo kommunistlikku noorsooühingusse vastuvõtute toimikuid, ja raamatupidaja Helga Treufeld (Raus), kelle toast kostis aeg-ajalt arvelaua klõpsatusi. Olejäänud maakonnamitee töötajad, osakondade juhatajad ja instruktorid olid enamjagu kõik vuldades komanderingus, et täita neile usaldatud ülesandeid.

Ainult esmaspäeviti oli maakonnamitees terve päev sagimist. Need olid kindlaksmääratud büroopäevad ja siis võis peale maakonnamitee töötajate kohata siin hulgaliselt ka komsomoli vallakomiteede ja isegi algorganisatsioonide sekretäre, kes saabusid siia kas aru andma oma tööst või töid uust liikmeid ULKNU-sse vastuvõtmiseks.

Täna oli aga mingi eriline päev. Juba eile õhtul andis tehniline sekretär Elfriede Karp (Ostašova) igale maakonnamitee töötajale edasi telefonogrammi, milles komsomoli maakonnamitee sekretär Rudolf Pihlakas kõiki täna komiteesse kokku kutsus. Nii nad siis üksteise järel saabusidki ja kõigil oli uksest sisse astudes huulil kü-

simus: «Mispärast meid täna kokku kutsuti?» Vastust sellele ei teadnud anda aga keegi, isegi mitte tehniline sekretär, kes telefonogrammid valdadesse edasi oli saatnud.

Kõige rohkem pahameelt valmistas tänane kokkukutsumine maakonnamitee insirktorile Valvi Jõe. Oma tüseda kehaehitusega jättis ta veidi kohmaka mulje, kuid seda ainult neile, kes teda lähemalt ei tundnud. Tegelikult oli ta kõige raketuma iseloomuga ja armastas peamise osa oma tööajast viibida vuldades noorsoo keskel.

«Mis mul siin linnas teha, ainult pabereid tuhnda. Maal, seal on teine asi. Värske õhk ja noorus ümberingi. Seal tunned, et oled midagi korda saatnud.» tavatses ta tihti öelda. Ja ka täna oli ta esimene, kes pahameelt avaldas.

«Kui kutsuti, küll see siis ikka nii tähtis on, et sa sellest osa võtma pead,» lausus töökaaslane Pen-do Muinast.

«Aga mina tean, miks meid siia kutsuti,» pööratas rusikaga vastu rinda koolide osakonna juhataja Kalju Rink.

«Eks sina tead alati teistest rohkem,» kostis Valvi nõõkavalt teiste naerulagina saatel.

«Muidugi tean. Vabariigi seitsmes aastapäev on ju ukse ees ja ega siis selle suure pidupäeva organisierimisest või kõrvale jääda,» vaidles Kalju jonnakalt edasi.

«No tead, selle instrueerimise oleks Pihlakas võinud juba üleeile meile pidada, küllap on ikka midagi muud juhtunud,» lausus selle peale Valvi ja seadis sammud arvestussektoris, saates prilliklaaside tagant toasolijatele iseteadva pilgu.

(Järgneb)

Kui Haljalas SÜTTIS VALGUS

Eeskujut innustab

Kui maakonnakomitee sekretär Rudolf Pihlakas koos partei maakonnakomitee propaganda- ja agitatsiooniosakonna juhataja Vello Rannega saali astus, valdas kõiki väike ärevus.

Vello Ranne oli komsomoli maakonnakomitees igapäevane külaline. Alati, kui partei maakonnakomiteel oli vaja kommunistlike noorte abi, oli just tema see, kes komsomoliaktiivi instrueeris, kuidas üht või teist kampaaniat läbi viia. Samuti said komsomoliaktivistid just Ranne käest teada viimaseid sündmusi rahvusvahelise olukorra kohta. Ka täna oli tal midagi eriti tähtsat teatada ja seepärast ootasid kõik põnevusega nõupidamise algust. Kuid selle asemel et Rannele sõna anda, nagu see harilikult ikka oli, esitas sm. Pihlakas koosolijatele hoopis küsimuse.

«Kas te komanderingul olles ikka ajalehti loete?» See maakonnakomitee sekretäri äkiline ja ebaõiglane küsimus hämmastas kõiki. Valvi Jõe oli aga selle üle pisut justkui solvunudki.

«Ilma ajalehelugemiseta me ei saakski töötada, sest iga päev esitavad nii noored kui ka elatanud taiunikud meile muistuhat küsimusi. Proovi siis neile vastata, kui sa põnevusündmustega kursis pole,» vastas ta kõigi eest.

«Aga siiski. Kas teile ei ole viimase ajal lehtedes silma hakanud midagi niisugust, millest ka meie peaksite eeskujut võtma?» esitas sm. Pihlakas uue küsimuse.

Koosolijate hämmastunud nägudele võis lugeda, et nad ei oska selle peale kõsta ei musta ega valget.

«Kas te Võrumaa kommunistlike noorte ja noorte patriootlikust teost — Leevaku hüdroelektrijaama seeluse alla võtmisest olete kuulnud?» kõlas saali vaikuses järgmine küsimus.

«Aa! See on juba ammu üldtuntud uudiseks kogu vabariigis. Sellest oleme korduvalt ka valdades noortele kõnelnud,» kostis selle peale koolide osakonna juhataja Kalju Rink.

«Et te sellest kõnelete, see on muidugi hea asi. Ja kõnelema sellest uuesti ja suurest noorte algatusest peabki. Aga kas te olete ka sellele mõelnud, et praktiliste tegudega Võrumaa noortele järgneda?»

Tõtt öeldes polnud sellele siiani keegi mõelnud, seda võis lugeda juba kõigi kokkutulnute näoilmetest, kuid nende nägudele võis lugeda ka veel ootusärevust.

«Võrumaa noored algatasid Võhandu jõele Leevaku hüdroelektrijaama ehitamist,» jätkas sm. Pihlakas. «See jaam hakkab valmimisele andma elektrienergiat 400 talule.»

ELKNO Keskkomitee kiitis heaks Võrumaa noorte algatuse ja soovitas sellele järgneda kogu vabariigi kommunistlike noori ja noori.

Meie arutasime partei maakonnakomiteega seda küsimust kaua ning tõsiselt ja otsustasime, et ka meie Võrumaa komsomoliorganisatsioon on suuteline selleks, mida Võrumaa noored algatasid. Järgnes väike paus, mis oli mõeldud selleks, et kõiki mõtlema panna ja siis jätkus jälle Pihlaka poolelijäänud jutt.

«Ja nüüd kuulake mind eriti tähelepanelikult: Haljala vallast voolab läbi Selja jõgi. Ta voolab mere

poole nagu kõik jõed, kuid kasu ei too mingisugust. Kunagi pani see jõgi käima Varangul asuva vesiveski, kuid nüüd seisab seegi juba aastaid kasutamata. Haljala Põlumajanduse Ühistu koosolekutel, valla täitevkomitee istungitel ja valla aktiivi nõupidamistel on viimase kahe sõjajärgse aasta jooksul korduvalt arutatud küsimust ehitada Varangu vesiveski kohale elektrijaam. Selle kohta, nagu öeldi partei maakonnakomitees, on vastu võetud isegi mitmeid otsuseid, kuid Selja jõgi voolab endiselt kasutult merre.»

Kuidas on, eks ole see ideaalne töötanner noortele? Kas aitame valla talupidajatele kaasa? Kergete muidugi ei ole, kuid selle ürituse hea õnnestumise korral võime hiljem ütelda, et me ei ole halvemad Võrumaa noortest.»

Vaevalt sai Pihlakas viimased sõnad lausuda, kui Valvi Jõe oma kohalt püsti tõusis ja sõnas: «Haljala valla on minu seeluse all. Ma olen sündinudki Varangu vesiveskist 4 km eemal Marino külas. Vanaema ja onu elavad veel praegugi seal. Seepärast tunnen seda vana vesiveski hästi. Teadmisi mul sellel alal küll ei ole, kuid arvan, et sinna võib elektrijaama ehitada.»

«Näete nüüd, missugune meie Valvi on,» lausus Pihlakas naljatades. «Alles pool tundi tagasi kuulasin kogemata pealt, kuidas ta tänast nõupidamist siunas, aga nüüd on ta esimene, kes sellega nõus on.»

«No kust mina teadsin, et selline tähtis asi käsil on,» sai Valvi lausuda, kui sm. Ranne samas püsti tõusis. «Näete, hakkaski kõik kohe algusest klappima. Noorte ehitajate staabiulema saime omast külast ja ka Haljala valla komsomoliorganisatsioon on üks suuremaid maa-

konnas. Nii et tuleb vaid julge algus teha.»

«Mis?! Mind tahate panna staabiülema?» tõmbus Valvi nagu punaseks.

«Aga keda siis veel? Sinu sünnikoht, sinu seelusalune vald. Kes siis veel paremini ümbruskonna elanikke ja noori tunneb? Sa lähed ju sinna nagu oma koju,» ütles sm. Ranne resoluutselt ja hakkas pikemalt selgitama partei maakonnakomitee seisukohti ning maakonna komsomoliaktiivi ülesandeid seoses nimetatud elektrijaama ehitamisega.

«Esimesena peavad oma sõna selle kohta ütleva muidugi Haljala valla kommunistlikud noored ja noored ise, ja see oleneb sinust, Valvi. Teed hea ja hoogsa alguse, siis on ka lõpp hea. Ei suuda seda, siis petad kõigi lootusi,» sõnas sm. Ranne viimaks ja nõupidamine kuulutatigi lõppenuks.

«Staabita staabiulem,» nokkisid nõupidamise lõppedes töökaaslased Valvit ja see tegi tema südame veelgi raskemaks.

Mis teistel viga... Selgitavad oma vallas kommunistlikele noortele elektrijaama ehitamise tähtsust, saadavad ehitustöödele paariks päevaks inimesi ja ongi kõik. Tema peab aga olema kuude kaupa jaama ehitusel, organiseerima oomaja, tootlustamist, juhtima töid ja tont teab veel mida.

Siitamaani oli ta iga talle usaldatud ülesandega edukalt toime tulnud. Ta käis kahenädalistel demineerimise kursustel Osooviakimise ja hiljem aitas Sinimägede ümbruses teha fašistidest sinna jäänud miine kahjutuks. Ta võitles mehiselt kulakute ja bandiitide

dega, kes kehvikutele ja uusmaasaajatele kippusid liiga tegema. Ta seemendas koos komsomoliaktiiviga üle kümne hektari rukist võidufondi ja oli pikemat aega abiks hobu-masinalaenuuspunkti-dele heina tegemas.

See pani noormehe tõsiselt mõtlema.

Teised maakonnakomitee töötajad olid juba ammu sööma lähku, et pärast lõunat kohe valdadesse sõita uut suurt uudist teatama, kuid Valvi istus ikka veel oma töölaua taga ja kurdudest tema lüübal võis märgata, et tal polnud kerget.

«Tere, professor,» kõlas ukse vahelt kõige. Komsomoli maakonnakomitee töötajad hõikasid teda on-avahel ikka nõnda, niivõrd mitte tema tusedusele ja mustades sa-vaamides prillidele vihjates, kui tema teravmeelsete naljade ja ettepanekute pärast.

«Aina mõtled ja nuputad,» tult Heinrich Sall, endine komsomoli maakonnakomitee instruktor, praegune Paasvere valla parteiorganisator Valvile lähemale ning surus sõbralikult kätt.

«Jaa, Heints, mõtlen... Mõtlen sellele, et esimene kord anti mulle selline ülesanne täita, millega ma vist hakkama ei saa,» vastas Valvi nukrameelselt.

«See pole jutt ega midagi ja sinusuguse energiaga noormehele üldse ei sobi. Selgita lähemalt, mis on siis lahti.»

Kui Valvi oli kogu loo lühidalt ära seletanud, tõmbus parteiorganisatori nagu naerule.

(Järgneb)

Kui Haljalas SÜTTIS VALGUS

«See polegi ei tea mida, mina mõtlesin hoopis hullemat. Vaata, kui mina Leningradist operatiivgrupiga Rakoveresse jõudsin, siis oli olukord veelgi hullem. Jaama juures asuvad ahervaremed alles suitsesid, kogu elu seisid ja kõige hullem oli see, et puudus aktiiv.

Siis andiski parteiorganisatsioon mulle esimese förise ülesande taastada Kunda tsemendivabrik. Esialgu lõi see mind tummaks. Murdsin selle ülesande kallal kaua pead ja leidsin, et laua taga mõtlemisest pole mingit kasu: ülesanne tuleb lahendada kohapeal. Sõitsin Kunda'sse, leidsin kohalike elanike abiga üles vanad töömehed, kes oma elu hinnaga olid tehase päästnud sukslaste käest, õhkulaskmisest, ja mõne aja pärast andis tehase juba esimese tsemenditoodangu. Raske oli, aga asja sai.

Küllap näed sinagi, et kohale minnes noored sellest vaimustuvad ja kõik läheb hästi,» lüüsi Heindrich Sall naeratades.

«Proovin. Panen välja kõik oma teadmised ja oskused,» sõnas Valvi kindlalt ja nad sammusid koos lõunale.

Asja algatajate juures

Põhjamaa lühike suvi oli saavutanud oma haripunkti. Pärast lõunat oli sadanud äikesevihma. Väheseda küll oli, aga selleks jätkus, et panna juba närbuma kippuva rohi uuesti värskelt haljendama.

«Täna on neljapäev, 10. juuli, viimastest nõupidamistest komsomoli maakonnamõtteid on seega möödunud kaheksa päeva. Kui aeglaselt see kõik läheb,» mõlles Valvi, seistes Haljala valla täitevkomitee trepil ja mõlgutades mõtteid tänasest eelseisvast koosolekust.

«Kas tulevad kokku? Kommunistlikud noored tulevad kindlasti. Aga ülejäänud valla noored ja ümbruskonna elanikud?» ei jäänud Valvi süda rahule. Need kaheksa päeva möödusid kiiresti. Sai selle aja jooksul peetud külanõukogude selgituskoosolekuid, trükitud ja välja saadetud kutseid. Tänasele ülevõllalisele komsomoli lahtisele koosolekule oli seega pühendatud ülimat tähelepanu.

«Tunned muret? See on hea ja näitab, et oled südamega asja küljes.» Tulijaks oli partei vallakomitee sekretär Ants Tamm.

«Ara muretse. Kommunistlikud noored tulevad kõik ja ka parteiaktiivile olen kindel. Peale selle kutseid valla täitevkomitee esimees Nikolai Luuk ka saadikud kokku. Kui veel teisi veidi tuleb, siis tooge

aga rahvamajast pinke juurde. Ja vaata, et kõik äragi ei mahu,» ütles ta rahulikult.

Justku nende sõnade kinnituseks hakkaski käänaku tagant kostma jutukõminat ja Valvi nägi valla täitevkomitee poole tulemas hulgelist noori.

Kõige ees sammus komsomoli Haljala vallakomitee sekretär Aide Milmmaa, kes oli elavas vestluses Haljala külanõukogu komsomoli-organisatsiooni sekretäri Ilse Meisneriga. Viimane hoidis käel punast kangast. See oli presiidiuimilaua lina, mis oli äsja väljunud triikmasina alt. Kommunistlik noor Vaike Pärma kandis süles lillevaase. Tema järel sammusid aga Vaike õde Silvi, Aivi Saar ja Linda Luuk lilledega. Täna pidi kõik olema pidulik ja selleks oli igale antud konkreetne ülesanne.

Määratud kellaajast puudus veel tubli pool tundi, kuid istekohad olid juba viimase võimaluseni täis kiilutud. Uusi inimesi saabus aga üha juurde.

Niipea kui kauplus suleti, tulid koosolekule kooperatiivi noortöölised Erna Vahtre, Oie Liigimets, Maimu Arnipaik, keskmiktalupidaja tütar Leida Tambik, Loida Juuro jt.

Rohkesti oli kohale saabunud ka vanemaid talunikke ja mõned koguni perekondadega, nagu Gustav Kiviloo, tema tütar Helvi ja poeg Väino, Karl Varek vennapoja Ennoga jt. Kui saabusid ka Varangu

ja Põdruse külanõukogu noored siis oli ilmne, et kõigile ruumis kohta ei leidu.

«Sellist rahvarikast koosolekut pole meie valla täitevkomitee ruumid veel enne näinud. Oleks pidanud ikka selle koosoleku rahvamajas ära pidama,» sõnas valla täitevkomitee esimees Nikolai Luuk.

«Milleks rahvamajas, väljas on nii soe suveõhtu ja siinsamas ilus heoljas muru. Kolime kohe ümber,» tegi parteiorganisator Ants Tamm ettepaneku ja seda ei lastud kaks korda öelda.

Esimesed kohustused

Soe suveõhtu võttis üle saajepalise aktivistidepere valla täitevkomitee õues haljal murul lahkest vastu. Kõige enam tundsid sellest rõõmu elatanud talutaadid, kes olid kannatanud ruumis suitsupiina ja võisid nüüd kohe tobi põske pista.

Valvi tegi mitmendat korda meeleiltilliku katset kokkutulnud üle lügeda, sest see kõik pidi pandama koosoleku protokollid, kuid löi lõpuks käega. Ülelugemise juures märkas ta kokkutulnute hulgas ka paari kulakute esindajat. Ta teatas sellest kohe erutusega parteiorganisatorile, kuid too lausus vaid: «Ei need siia koosolekut segama tulnud, vaid lihtsalt uudishimu pärast. Hiljem tööde käigus võivad nad küll midagi ette võtta. Kuid siis hoiame silmad hoolega lahti.»

(Järgneb)

Kui Haljalas SÜTTIS VALGUS

Need sõnad ja maakonnakomitee sekretäri sm. Pihlaka saabumine rahustasid Valvi närvilist meeleolu. «Näe, kus endale koosolekuks mugava koha leidnud,» hõikas sm. Pihlaka juba kaugel ja surus ter-viituseks kätt.

«Hakkame nüüd kohe peale, näe, kell juba kümme minutit üle ka-haksa,» sõnas Valvi Aide Miilmaa-le, kuid viimane seisis ikka veel nõutult suurt rahvahulka vaadel-des. Lõpuks astus ta Valvile paar sammu lähemale ja lausuis poolpa-luvall: «Vahest ehk avaksid täna-si koosoleku siiski sina, sul läheb see ladusamalt.»

«Komsomoli vallakomitee sekre-tär oled ju sina ja mis õigusega ma sult selle au ära võtan. Tee aga ruttu algus lahti nagu ikka ja peaasi — ära kokuta, sest inimesed juba ootavad,» eemaldus Valvi pre-siidiumilaua juurest.

Sõna anti kõige esmalt valla parteiorganisatorile. Astunud mõ-ne sammu ettepoole, alustas ta tugeva bassiga: «Haljala valla ta-lupidajad on juba üle kahe aasta arutanud Selja jõeale elektrijaama ehitamise küsimust, kuid konkreet-sete tegudeni pole me veel tänaseni jõudnud. Omaaegne kooperatiivi esimees sm. Kullik lubas muretseda elektrijaamale turbiini ja generaatori, aga nagu te teate, läks ta ühiskonna vara riisumise pärast kohtu alla.

Mõnekümnest liikmest koosnev elektriihistu ei suutnud valla ela-nikkonda mobiliseerida elektrijaama ehitustööle. Nüüd lüüdi hiljuti kõik väikesed ühistud ühiseks põlluma-jandusühistuks ja moodustati sekt-sioonid. Elektrisektsiooni juhata-joks määrati sm. Marrandi, kes turneb asja.

Täna on ülevallaline komsomoli-koosolek. Noored lubasid meie suu-rele ühisele üritusele appi tulla ja täna ütlegegi ka oma kindel sõna. Kus lööme koos noortega kohe käed külge, s. o. hakkame härjai otse sarviist kinni, või jääme talu-de endiselt elama taitninade val-gusel? Pidage meeles, et sellest koosolekust oleneb kõik. Kui me noorte abi vastu ei võta, siis jääb see kõigile lähtis küsimus kauaks lahendamata,» lõpetas sm. Tamm oma kõne.

Järgnevalt võttis nüüd sõna komsomoli maakonnakomitee sekre-tär, Rudolf Pihlakas. Ta peatus lü-hidalt kommunistlike noorte patriootlikel tegudel viisaastakute ellu-viimisel, Võrumaa noorte suurel al-gatusel ja lubas omalt poolt mobi-liseerida kogu maakonna komsomoli- ja noortepere tolele suurele üritusele abiks.

«Kes soovib veel sõna?» küsis koosoleku juhataja ja samas tõusis mitu kätt.

Esimesena rääkis Haljala küla-

nõukogu komsomoli-algorganisat-siooni sekretär Ilse Meisner.

«Meie komsomoli-algorganisat-sionis toimus juba eile selle küsi-muse arutelu ja me otsustasime igauks töötada elektrijaama ehitu-sel 60 tundi. Kui sellest on vähe, siis veelgi enam. Tööd alustame kohe, s. o. homme, milles trusti «Maaelekter» seksiooni juhataja sm. Marrandi lubas meid juhenda-da.» Viimaseid sõnu öeldes pöördus ta nagu oma sõnade kinnitu-seks sm. Marrandi poole. Näinud, et too talle sõbralikult pead noogutab, ütles ta: «See ongi kõik. Oma kohustuse täidame ja kutsume selleks üles kõiki külanõukogu noori.»

Veel kõnelesid kooperatiivi noor-tööline Erna Vahtre, Varangu küla-nõukogu noorte nimel Vilma Rivi-mets, kooliõpilaste nimel Aino Pohla jt. Kõigi sõnavõttudest jäi kõlama otsus — noored on öelnud kindla sõna.

«Aga kuidas on lood vanemale talunikega, kas lööte käed külge?» küsis nüüd valla parteiorganisaa-tor Tamm tõsiselt, heites pilgu nõolt näole.

«Lööme kaasa! Noortest maha ei jää!» kostis vanade talunike hulgas Gustav Kiviloo hääl. «Meie, siin-olijad, otsustasime praegu, et võ-tume endale koguni suurema kohustuse, s. o. töötada elektrijaama ehitusel igauks 80 tundi.»

Gustav Kiviloo viimaseid sõnu saatis noorte tugev aplaus. Valvi Jõe hõikas aplausi sekka: «Üles-kutsed on esitatud! Eks näe, kes võitjaks tuleb.»

Vihula masina-traktorijaama di-rektor sm. Uvarov ja Varangu Pii-ritusvabriku direktor sm. Koovits lubasid abistada autotranspordiga, kooperatiiv aga saata talgute puhul kohale puhveti.

Vanade staabiülemaks valiti ühel häälel kohalik teemeister Karl Va-rek. Kui kaks staabiülemat — Valvi Jõe-ja Karl Varek — olid tei-neteisel südamest kätt surunud ning homsete tööde kellaaja ja kogunemiskoha kindlaks määranud, lõppeski koosolek.

(Järgneb)